Ajankohtaista ja uusia toimintamalleja

Erikoissuunnittelija Markku Vierelä, Metsähallitus Eräpalvelut

METSÄHALLITUS

Sisällysluettelo:

1. Hallitusohjelman kirjauksista
2. Metsähallitus luopuu pyydysmerkeistä
3. Linjapäätös kylteistä luopumisesta
4. Hankekatsaus
    - Isoja elämyksiä Pohjolan kalavesiltä
    - KEH
5. Kaupallisen kalastuksen lupahaku 2020-24
6. Kalatalousalueet

METSÄHALLITUS

Hallitusohjelman poiminnat:

- Edistetään kalastusmatkailun kehittymistä erityisesti valtion vesialueilla sekä sen aluetaloudellisten vaikutusten kasvua.
- Kehitetään kalastusmatkailua kestävästi.
- Jatketaan luontaisen kierron palauttamista vaelluskalavesistöihin.
- Puretaan vaellusesteitä ja kunnostetaan kalojen lisääntymisalueita.
- Toteutetaan vaelluskalahankkeita laajalla yhteistyöllä.
- Edistetään luonto- ja ympäristökasvatusta.
- Panostetaan kalavesien hyvään hoitoon turvaamalla vesistöjen kunnostushankkeiden rahoitus sekä kalastonhoitomaksujen riittävä maksukertymä
- Lisäksi parannetaan kalastonhoitomaksujen vaikuttavuutta ja kohdentumista kalakantojen ja kalavesien ylläpitoon.
- Edistetään kotimaisen luonnonkalan käyttöä ja itämerirehun käyttöä kalankasvatuksessa.

Pyydysmerkit ja mobiililuvat Metsähallituksen vesillä jää historiaan

- Pyydysmerkkejä vuositasolla tilattu n 20 000 kpl
- Eräluvat valvontasovellusta on suunniteltu useita vuosia =>
- Tekniikka/sovellus on ollut koekäytössä syksyn 2019 ja on kehittynyt siten, että pyydysmerkeistä voidaan luopua ja nimen ja yhteystiedon perusteella voidaan todentaa pyydyksen luvallisuus
- Lisäksi mobiililuvat lakkaavat, operaattori lakkauttaa kyseisen palvelun => Eräluvat –sovellus tulee tilalle

Metsähallituksen kalastuksellinen informaatio siirtyy verkkoon

- Metsähallitus on tavannut jakaa kalastuksellista tietoa kohteilla sijaitsevilla maasto-opasteilla (kylteillä).
- Kylttien kokonaismäärä on satoja
- Työmäärä on suhteettoman suuri, kun joku tieto/säädös/laki/päätös muuttuu ja aiheuttaa muutostarpeen kylteille
- Iso muutos ja siirtymäaika vuoteen 2021 asti

Päättyvät hankkeet

- Isoja elämyksiä Pohjolan kalavesiltä, 10/2019 (EAKR, 3 vuotinen)
  - Kalastusmatkailun ja kalavesien kehittämishanke
    - Kalastusmatkailulle on kaavoitettava vesialueita => isot kalat keskiöön, toimintaympäristö yrittäjille varmistettava
    - Helpointa toteuttaa ns. yhden omistajan vesillä
    - Ongelmia riittää, esim. vesialueiden omistajien eri intressit, salakalastus, valikoimattomat pyydykset
    - Likipitäen kaikilla potentiaalisilla lohikalavesillä on olemassa olevaa kalastusta => muutosvastarinta
    - Kalastusmatkailun tärkein elementti on **KALASTO ja sen SÄILYMINEN**
    - **Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmat ERITYISESTI KALASTUSMATKAILUUN SOVELTUVAT VESIALUEET**

KEH, Kalaelinympäristöjen hoito (MMM, 2-vuotinen)

- Hankkeessa on käynnistetty puro- ja jokivesien inventoinnit Metsähallituksen hallinnassa olevilla vesi- ja valuma-alueilla
- Inventoinnit tuottavat suunnitteluvarantoa => suunnitteluvaranto mahdollistaa kunnostushankkeiden suunnittelun ja rahoitusten hakemisen
- Painopisteenä purovesien lisäksi valuma-alueet. Lähtökohta purokunnostukselle tulee olla valuma-alueen ennallistaminen siten, että ”pilaantuminen” ei jatku. Vaikuttavuus pysyväisluontoinen!
- Käynnistetään uusi hanke valuma-aluetason suunnittelu vesiensuojelun tehostamiseksi ja elinympäristöjen parantamiseksi. Lisätään yhteistyötä eri tulosyksiköiden kanssa (MT, LP) ja tuodaan valuma-aluetason elinympäristökunnostukset osaksi rutiinitoimintaa.

Kaupallisen kalastuksen lupahaku loppusuoralla

- Kaupallisen kalastuksen sisävesien lupia haettiin 2020-24 kaudelle 76 (+ lisäksi muutamia lupia Kitkajärvelle, Suolijärville ja Livojärvelle)
- Lohiregalepaikkoja Perämerellä haki 11 kalastajaa
- Päätökset tehdään tämän vuoden puolella
- Päätöksillä turvataan sekä kalakantoja että kalastajia
  - Etusijalla 1-ryhmän kalastajat
  - Etusijalla paikallisuus
  - Hakijan aiempi historia kyseisellä vesialueella katsotaan eduksi

Kalatalousalueet

- Metsähallitus edustaa kalatalousalueissa valtion vesiä ja MH:n edustaja on pääasiassa myös hallituksessa
- Käyttö- ja hoitosuunnitelmat painopisteessä järjestäytymisen jälkeen
- Kalatalousalueiden aktiivisuudessa eroja, toiset ovat rinnan mitan edellä toisia, jotkut vielä perustamattakin
- Metsähallituksen kalastustiimi laatii ehdotuksen käyttö- ja hoitosuunnitelmiin erityisesti kalastusmatkailuun soveltuviin vesialueisiin liittyen

			Arvioitava vesistö 1.	Arvioitava vesistö 2.
		Kalakantojen soveltuvuus kalastusmatkailukäyttöön (maks. 50 pistettä)		
		Kalakannan luonnonmukaisuus ja istutustarve (valitse yksi vaihtoehto)		
Kalalastusmatkailija arvostaa luontaisia tai luontaisen kaltaisia kalakantoja. Arvioi kohteen kalaston tilaa sekä istutuksia.	20	Ei lainkaan istutuksia, mutta kohteessa luontaisesti lisääntyvä kalastusmatkailullisesti kiinnostava kalakanta (hauki, kuha, ahven, harjus, taimen, lohi)		
	15	Mäti-istutukset ja istutukset vk-poikasilla sekä 1 v poikasilla		
	10	Vain poikasistutuksia 2-3 v poikasilla		
	5	Kohteeseen istutetaan/tai on istutettu lajeja lisäämään kalastuksen vetovoimaa (karppi, puronieriä, kirjolohi)		
	0	Kalastus perustuu täysin pyyntikokoisten kalojen istutuksiin		
		Kalaston koostumus ja potentiaali kalastusmatkailuvetenä (valitse yksi vaihtoehto)		
Kalastusmatkailija arvostaa erityisesti isojen kalayksilöiden saantimahdollisuutta. Arvioi onko kohteen kalasto jo valmiiksi tilassa jossa sitä voidaan hyödyntää kalastusmatkailuun tai voidaanko kalastoa muokata kalastusjärjestelyin kiinnostavaksi.	30	Kalakannassa on runsaasti isoja yksilöitä kalastusmatkailullisesti kiinnostavista kalalajeista (hauki, kuha, ahven, harjus, taimen, lohi)		
	10	Kalakakantaan voidaan vaikuttaa kalastusjärjestelyillä (alamitta/ylämitta -säätely, pyydysrajoitukset ja saaliskiintiöt) siten, että muodostuu runsas isojen yksilöiden kalakanta		
	0	Kohdevesi on voimakkaan valikoimattoman kalastuksen piirissä eikä kalastusjärjestelyiden toteuttaminen ole mahdollista		

		Maisema ja ympäristöarvot (maks. 10 pistettä)		
		Millainen on kohteen rantaympäristö? (valitse yksi vaihtoehto)		
Arvioi kohteen rantaympäristöjä ja maisemaa. Kalastusmatkailijat arvostavat kohteen kaunista luontoa tai arvokasta kulttuurimaisemaa.	5	Sijaitsee kokonaan alueella: maisemallisesti poikkeuksellisen hienot ranta-alueet, arvokasta puustoa, erämaa-alue tai muu visuaalisesti silmää miellyttävä maisema esimerkiksi kulttuurimaisema		
	3	Alueelta löytyy jossakin määrin: poikkeuksellisen hienot ranta-alueet, arvokasta puustoa, erämaa-alue tai muu suojelualue		
	2	Hoidettu ympäristö (virkistysmetsä, maalaismaisema)		
	0	Pusikoitunut maisema-arvoiltaan olematon, ranta-alueet voimakkaasti metsätalouden muovaamat		
		Arvio vesistön/valuma-alueen tilasta? (valitse yksi vaihtoehto)		
Vesistön valuma-alueen tila antaa arvoa myös kalavedelle. Luonnontilainen ympäristö valuma-alueella vähentää riskiä vedenlaadun ja kalaston muuttumisesta sekä parantaa virtakutuisten kalojen elinmahdollisuuksia.	5	Luonnontilainen/lähes luonnontilainen		
	3	Ympäristöä/valuma-aluella on tehty vähäisiä muokkauksia tai tai valuma-alue on kokonaan kunnostettu ja ennallistettu (Valuma-aluetta on aikanaan muokattu (ojitukset perkaukset ym.)		
	2	Ympäristöä/valuma-aluetta on muokattu (ojitukset, perkaukset ym.), mutta tehty vain vähän kunnostuksia ja ennallistamistoimia		
	0	Voimalliset muokkaukset (vaellusesteet, voimalliset ojitukset, koskien perkaus, liettyminen yms.)		

		Saavutettavuus ja alueen palvelut (maks. 40 pistettä)		
		Arvioi millä etäisyydellä (km linnuntietä) kohteesta asuu 30 000 asukasta? (valitse yksi vaihtoehto)		
Kohdassa pyydetään arviomaan potentiaalisten asiakkaiden määrää lähialueilla.	5	0-20 km		
	4	20-50 km		
	2	50-100 km		
	0	Yli 100 km		
		Kuinka kaukana sijaitsee lentokenttä tai rautatieasema (valitse yksi vaihtoehto)		
Kohdassa pyydetään arviomaan kohteen saavutettavuutta joukkoliikenneväleillä.	5	0-20 km		
	4	20-50 km		
	2	50-100 km		
	0	Yli 100 km		
		Kohteelle kulkeminen on helppoa ajoneuvolla (valitse yksi vaihtoehto)		
Kohdassa pyydetään arviomaan kohteen saavutettavuus yleisimmin käytettyjen ajoneuvojen avulla (esim auto/moottorikelkka/vene).	5	Kyllä		
	0	Ei		
		Kohteella liikkuminen ja kalastaminen on helppoa (veneluiska venekalastuspaikalla, rantakalastuspaikalla rannat helppokulkuiset) (valitse yksi vaihtoehto)		
Kohdassa pyydetään arviomaan kohteen kalastettavuutta kohteessa käytettävällä kalastustavalla.	5	Kyllä		
	0	Ei		
		Kohteen etäisyys matkailutoiminnasta? (valitse yksi vaihtoehto)		
Kohdassa pyydetään arviomaan alueen matkailupalveluita, joista löytyy tarvittavaa asiantuntemusta kalastuksen tuotteistamiseksi sekä matkailun vaatimaa infrastruktuuria.	10	Kohteen läheisyydessä 0-20 km on useita matkailupalveluita (hotellit, vuokramökit, ravintolat, päivittäistavarakauppa)		
	5	Kohteen läheisyydessä 20-50 km on useita matkailupalveluita (hotellit, vuokramökit, ravintolat, päivittäistavarakauppa)		
	2	Kohteen läheisyydessä on rajoitetusti matkailupalveluita tai etäisyys palveluihin on yli 50-100 km		
	0	Kohteen lähellä ei ole lainkaan matkailutoimintaa		
		Kohdetta hyödyntävät kalastusmatkailuyritykset (valitse yksi vaihtoehto)		
Kohdassa pyydetään arviomaan alueella jo olevia kalastusmatkailutoimijoita ja yrityksiä jotka tuotteistavat kalastusta	10	Kohteen lähialueilla 0-50 km on kalastusmatkailupalveluita tarjoava yritys/yrityksiä		
	5	Kohteen lähialueella 0-50 km on potentiaalisia kalastusmatkailupalveluita tarjoava/-ia yritys tai yrityksiä		
	0	Ei lainkaan palveluita		

Pisteitä yhteensä (maksimi 100 pistettä)	
	Mitä enemmän kohde saa pisteitä, sitä paremmin se soveltuu kalastusmatkailukäyttöön. Onko kalatalousalueen mahdollista tehdä vesistöstä paremmin kalastusmatkailuun sopiva - esimerkiksi olisiko kohteen kalastuksensäätelyssä muutostarpeita?
Kohteen saamat pisteet yhteensä	
Yli 70 pistettä	Vesistö soveltuu erinomaisesti kalastusmatkailuun ja kalastuksen säätelyssä kannattaa ottaa huomioon kalastusmatkailun nykyiset ja tulevat tarpeet.
50-69 pistettä	Kohteessa voisi olla potentiaalia kalastusmatkailuun soveltuvaksi vesistöksi - onko tilannetta mahdollista korjata vielä parempaan suuntaan?
30-49 pistettä	Kohteessa on vain vähän potentiaalia kalastusmatkailuun soveltuvaksi vesistöksi - olisiko kalatalousalueella parempia, kalastusmatkailuun soveltuvia vesiä?
Alle 30 pistettä	Kohde ei sovellu kalastusmatkailuun - vesistö on todennäköisesti liian syrjässä matkailupalveluista ja vesistön kalakanta on heikko

METSÄHALLITUS

- Ei palvele pelkästään kalastusmatkailua, vaan kokonaisvaltaisesti kalastusta
  - 1. Jälkeläisten laatu paranee emokalan kasvaessa (tehokas kalastus muuttaa kalakannan kokorakennetta ja koko ekosysteemin toimintaa) => **isot emokalat ovat parhaita ja tärkeimpiä lisääntyjiä**
  - 2. **Isot kalat** kääntävät pään, ihmiset kiinnostuvat
  - 3. Että harrastuksemme/elinkeinomme jatkuu, ihmisten on **kiinnostuttava**
  - 4. Että harrastuksemme/elinkeinomme jatkuu, **nuorten on kiinnostuttava!! => Miten nuoret saadaan kiinnostumaan? Isojen kalojen, isojen elämysten kautta??**

Kiitokset mielenkiinnosta!

METSÄHALLITUS